

Viite

Asia

Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokous koronavirustilanteen hallinnasta 26.3.

Eurooppa-neuvoston jäsenten videokokouksessa 26.3. korostettiin tarvetta jatkaa kiireellisiä ja kattavia toimia koronavirustilanteen hallitsemiseksi. Erityisesti käsiteltiin toimia viruksen leviämisen estämiseksi, lääkinnällisten tarvikkeiden saatavuutta, tutkimusyhteistyötä, talousvaikutuksia ja EU-kansalaisten kotiuttamista. Lisäksi Eurooppa-neuvoston jäsenet totesivat, että on jo alettava valmistella toimia, joilla yhteiskuntien ja talouden normaali toiminta voidaan aikanaan palauttaa.

Eurooppa-neuvoston jäsenet kokoontuivat 26.3. puheenjohtaja Charles Michelin johdolla kolmatta kertaa videokokoukseen koronavirustilanteen hallinnasta. Jäsenmaiden päämiesten lisäksi videokokoukseen osallistuivat Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen, Euroopan keskuspankin pääjohtaja Christine Lagarde, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Josep Borrell ja euroryhmän puheenjohtaja Mário Centeno. Euroopan parlamentin puhemies David Sassoli piti puheenvuoron videokokouksen aluksi.

Kuten edellisessä videokokouksessa 17.3., koronavirustilanteen hallintaa käsiteltiin viidestä näkökulmasta: 1) epidemian leviämisen hillitseminen 2) lääkkeet ja lääkinnälliset tarvikkeet 3) rokotteen kehittäminen 4) taloudelliset vaikutukset ja 5) EU-kansalaisten kotiuttaminen. Päämiehet hyväksyivät videokokouksessa yhteisen julkilausuman.

Päämiehet alleviivasivat tarvetta kiireellisiin, päättäväisiin ja kattaviin toimiin niin koko EU:n tasolla kuin kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Kaikki jäsenvaltiot ovat tehneet toimia viruksen leviämisen hillitsemiseksi. EU:n ulkorajojen valvontaa on vahvistettu rajoittamalla ei-välttämätöntä matkustamista EU-alueelle koordinoituin toimin. Vaikka tietyillä sisärajoilla on otettu väliaikaisesti käyttöön rajavalvontatoimia, on olennaista varmistaa sisämarkkinoiden toiminta. Eurooppa-neuvoston jäsenet kiinnittivät tässä yhteydessä huomiota komission antamiin suuntaviivoihin ja ohjeistukseen vihreiden kaistojen täytäntöönpanosta. Päämiehet totesivat torjuvansa disinformaatiota avoimella ja faktapohjaisella viestinnällä.

Päämiehet pyysivät komissiota jatkamaan ja tehostamaan toimiaan lääkinnällisten tarvikkeiden saatavuuden varmistamiseksi. Komissio toimittaa yhteistyössä alan yritysten kanssa katsauksen varastojen, tuotannon ja tuonnin tilasta ja toteuttaa toimia tilanteen parantamiseksi. Päämiehet pyysivät komissiota kiirehtimään henkilönsuojainten, hengityskoneiden ja testaustarvikkeiden yhteishankintoja.

Eurooppa-neuvoston jäsenten mukaan on tehtävä kaikki mahdollinen tutkimuksen tukemiseksi, jotta EU:n tutkimuspotentiaali voidaan maksimoida. Käyttöön on jo otettu 140 miljoonaa euroa mm. rokotteen kehittämishankkeisiin.

Päämiehet kiinnittivät huomiota koronaviruskriisin vakaviin sosioekonomisiin seurauksiin ja painottivat tarvetta vastata näihin haasteisiin solidaarisuuden hengessä. Eurooppa-neuvoston jäsenet

huomioivat euroryhmän saavuttaman edistyksen ja pyysivät euroryhmältä ehdotuksia kahden viikon kuluessa. Päämiehet ilmaisivat tukensa Euroopan keskuspankin toimille.

Joustavuuden tarvetta korostettiin ml. tilapäiset puitteet valtiontukitoimille sekä vakaus- ja kasvusopimuksen poikkeuslauseke. Eurooppa-neuvoston jäsenet huomioivat myös komission ehdotuksen koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevaksi investointialoitteeksi. Komission suuntaviivoja suorien ulkomaisten sijoitusten tarkastelusta kiiteltiin. Eurooppa-neuvoston jäsenet korostivat EU:n sitoumusta tehdä kansainvälistä yhteistyötä ja etsiä monenvälisiä ratkaisuja pandemian ja sen seurausten torjumiseksi.

Päämiehet korostivat tarvetta entisestään tehostaa kolmansiiin maihin jääneiden EU-kansalaisten kotiuttamista. Korkea edustaja ja komissio antavat aktiivisesti tukea asiassa. Euroopan ulkosuhdehallinnon perustama konsulityöryhmä tekee yhteistyötä komission ja jäsenvaltioiden kanssa. Komission johtama EU:n hätäavun koordinoitikeskus tukee kotiuttamisen järjestämistä unionin pelastuspalvelumekanismen kautta.

Eurooppa-neuvoston jäsenet katsoivat, että on syytä jo alkaa valmistella toimia, joilla yhteiskuntien ja talouksien normaali toiminta voidaan aikanaan palauttaa. Tarvitaan koordinoitu ulospääsystrategia, kattava elvytyssuunnitelma ja ennätysmäisen suuret investoinnit. Komission puheenjohtajaa ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa pyydetään aloittamaan työ tätä koskevan suunnitelman laatimiseksi. Lisäksi komissiolta pyydetään ehdotuksia kunnianhimoisemman ja laaja-alaisemman EU:n kriisinhallintajärjestelmän käyttöön ottamiseksi.

Eurooppa-neuvoston jäsenet vahvistivat lisäksi neuvoston 23.3. antamat päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista. Päämiehet ilmaisivat huolensa tilanteesta Kreikan ja Turkin rajalla. Päämiehet ilmaisivat myös osanottonsa Kroatian maanjäristyksen johdosta.

LIITTEET

Asiasanat	Eurooppa-neuvosto, terveyspolitiikka, konsulipalvelut
Hoitaa	STM, UM, VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TEM, VM, YM